

ЗАКОН

О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА У ПОСТУПКУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

("Сл. гласник РС", бр. 67/2003, 135/2004, 61/2005, 101/2007 и 104/2009)

И УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се образовање, организација, надлежност и овлашћења државних органа и њихових организационих јединица ради откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела одређена овим законом.

Члан 2

Овај закон примењује се ради откривања, кривичног гоњења и суђења за:

- 1) кривична дела из чл. 370. до 384. и чл. 385. и 386. Кривичног законика;
- 2) тешка кршења међународног хуманитарног права извршена на територији бивше Југославије од 1. јануара 1991. године која су наведена у Статуту Међународног кривичног суда за бившу Југославију;
- 3) кривично дело помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. Кривичног законика, ако је извршено у вези са кривичним делима из тач. 1) и 2) овог члана.

Члан 3

Државни органи Републике Србије одређени овим законом надлежни су за вођење поступка за кривична дела из члана 2. овог закона, која су извршена на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, без обзира на држављанство учиниоца или жртве.

ИИ ОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЛЕЖНОСТ ДРЖАВНИХ ОРГАНА

1. Тужилаштво за ратне злочине

Члан 4

За поступање у предметима кривичних дела из члана 2. овог закона надлежно је Тужилаштво за ратне злочине.

Радам Тужилаштва за ратне злочине руководи Тужилац за ратне злочине.

Ако овим законом није другачије одређено, на Тужилаштво за ратне злочине примењују се одредбе закона којим се уређује јавно тужилаштво.

Члан 5

Приликом предлагања кандидата за Тужиоца за ратне злочине, односно избора заменика Тужиоца за ратне злочине, предност имају кандидати који поседују потребна стручна знања и искуство у области кривичног права, међународног хуманитарног права и људских права.

Републички јавни тужилац може, на предлог Тужиоца за ратне злочине, да упути у Тужилаштво за ратне злочине, заменика јавног тужиоца, уз његову писмену сагласност.

Упућивање из става 1. овог члана траје најдуже четири године, а може бити продужено одлуком Републичког јавног тужиоца, на предлог Тужиоца за ратне злочине, уз писмену сагласност упућеног заменика јавног тужиоца.

Члан 6

Тужилац за ратне злочине доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Тужилаштву за ратне злочине, уз сагласност министра надлежног за правосуђе.

Члан 7

Сви државни органи и организације дужни су да на захтев Тужиоца за ратне злочине или Службе за откривање ратних злочина:

- 1) без одлагања омогуће употребу сваког техничког средства којим располажу,
- 2) обезбеде благовремено одазивање свог припадника, односно запосленог, укључујући и старешине органа или организација, ради давања обавештења и саслушања, односно испитивања у својству грађанина, осумњиченог или сведока,
- 3) без одлагања предају свако писмено или други доказ који поседују, или на други начин саопште информације које могу да помогну у откривању учинилаца ратних злочина.

2. Служба за откривање ратних злочина

Члан 8

У министарству надлежном за унутрашње послове ради откривања кривичних дела из члана 2. овог закона образује се Служба за откривање ратних злочина (у даљем тексту: Служба).

Служба поступа по захтевима Тужиоца за ратне злочине, у складу са законом.

Министар надлежан за унутрашње послове поставља и разрешава старешину службе, по прибављеном мишљењу Тужиоца за ратне злочине.

Рад Службе уређује се актом који доноси министар надлежан за унутрашње послове, по прибављеном мишљењу Тужиоца за ратне злочине.

3. Надлежност и организација судова

Члан 9

За поступање у предметима кривичних дела из члана 2. овог закона надлежан је Виши суд у Београду, као првостепени.

За одлучивање у другом степену надлежан је Апелациони суд у Београду.

Члан 10

У Вишем суду у Београду, за поступање у предметима кривичних дела из члана 2. овог закона, образује се Одељење за ратне злочине (у даљем тексту: Одељење Вишег суда).

Радам Одељења Вишег суда руководи председник Одељења Вишег суда.

Председника Одељења Вишег суда поставља председник Вишег суда у Београду из реда судија распоређених на рад у Одељење Вишег суда, на време од четири године. Председник Одељења Вишег суда мора имати најмање 10 година професионалног искуства у области кривичног права.

Судије у Одељење Вишег суда распоређује председник Вишег суда у Београду, на време од шест година, уз њихову писмену сагласност. Судија Одељења Вишег суда мора имати најмање осам година професионалног искуства у области кривичног права.

Изузетно од одредаба Закона о судијама, Високи савет судства може упутити судију из другог суда на рад у Одељење Вишег суда, на време од шест година, уз његову писмену сагласност. Судија који се упућује мора испуњавати услове из става 4. овог члана.

Приликом распоређивања, односно упућивања у Одељење Вишег суда, предност имају судије које поседују потребна стручна знања и искуство из области међународног хуманитарног права и људских права.

Председник Вишег суда у Београду ближе уређује рад Одељења Вишег суда.

Члан 10а

У Апелационом суду у Београду, за поступање у предметима кривичних дела из члана 2. овог закона, образује се Одељење за ратне злочине (у даљем тексту: Одељење Апелационог суда).

Радам Одељења Апелационог суда руководи председник Одељења Апелационог суда.

Председника Одељења Апелационог суда поставља председник Апелационог суда у Београду из реда судија распоређених на рад у Одељење Апелационог суда, на време од четири године. Председник Одељења Апелационог суда мора имати најмање 12 година професионалног искуства у области кривичног права.

Судије у Одељење Апелационог суда распоређује председник Апелационог суда у Београду, на време од шест година, уз њихову писмену сагласност. Судија Одељења Апелационог суда мора имати најмање 10 година професионалног искуства у области кривичног права.

Изузетно од одредаба Закона о судијама, Високи савет судства може упутити судију из другог суда на рад у Одељење Апелационог суда, на време од шест година, уз његову писмену сагласност. Судија који се упућује мора испуњавати услове из става 4. овог члана.

Приликом распоређивања, односно упућивања у Одељење Апелационог суда, предност имају судије које поседују потребна стручна знања и искуство из области међународног хуманитарног права и људских права.

Председник Апелационог суда у Београду ближе уређује рад Одељења Апелационог суда.

Члан 11

У Вишем суду у Београду образује се Служба за помоћ и подршку оштећеним и сведоцима (у даљем тексту: Служба за помоћ и подршку), која обавља административно-техничке послове, послове везане за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима, као и послове обезбеђења услова за примену процесних одредаба овог закона.

Рад Службе за помоћ и подршку уређује се актом који доноси председник Вишег суда у Београду, уз сагласност министра надлежног за правосуђе.

4. Посебна притворска јединица

Члан 12

У Окружном затвору у Београду образује се Посебна притворска јединица за издржавање притвора одређеног у кривичном поступку за кривична дела из члана 2. овог закона (у даљем тексту: Посебна притворска јединица).

Министар надлежан за правосуђе ближе одређује организацију, рад и поступање са притвореницима у Посебној притворској јединици, у складу са Закоником о кривичном поступку и Законом о извршењу кривичних санкција.

ИИИ ПРАВИЛА ПОСТУПКА

Члан 13

У поступку за кривична дела из члана 2. овог закона примењују се посебне одредбе о поступку за кривична дела организованог криминала (глава XXIXа) Законика о кривичном поступку, ако овим законом није другачије одређено.

Ако овим законом или одредбама главе из става 1. овог члана није нешто посебно прописано, сходно ће се примењивати остале одредбе Законика о кривичном поступку.

У поступку за кривична дела из члана 2. овог закона, у првом степену суди веће састављено од тројице судија, а у другом степену веће састављено од пет судија.

Члан 13а

Тужилац за ратне злочине може суду предложити да се као сведок сарадник испита припадник оружане формације, државног органа или политичке организације, против

кога се води кривични поступак за кривично дело из члана 2. овог закона, под условом да је у потпуности признао извршење кривичног дела и ако је значај његовог исказа за откривање или доказивање учешћа других извршилаца тог кривичног дела или откривања или доказивања других кривичних дела из члана 2. овог закона претежнији од последица кривичног дела које је учинио.

Сведок сарадник из става 1. овог члана, не може бити припадник оружане формације, државног органа или политичке организације за кога постоји основана сумња да је, као први надлежан у хијерархијској структури, наредио, планирао, подстрекавао или на други начин извршио кривично дело из члана 2. овог закона, нити лице које је имало водећу улогу у извршењу кривичног дела.

На сведока сарадника из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе о сведоку сараднику Законика о кривичном поступку.

Члан 13б

Кад се поступак води за кривично дело из члана 2. овог закона, споразум о признању кривице може се закључити без ограничења прописаних у члану 282а став 1. Законика о кривичном поступку.

Члан 14

Ако није могуће обезбедити присуство сведока, вештака или оштећеног на главном претресу, њихово испитивање може се вршити путем видео конференцијске везе.

Испитивање сведока, вештака или оштећеног на начин из става 1. може се обавити и путем међународне кривичноправне помоћи.

Члан 14а

У случају када Међународни кривични суд за бившу Југославију, у складу са својим Статутом и Правилима о поступку и доказима, уступи одређени предмет Републици Србији, Тужилац за ратне злочине ће предузети кривично гоњење на основу чињеница и доказа на којима се заснивала оптужба пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију.

Тужилац за ратне злочине може предузети кривично гоњење на основу података и доказа прикупљених од стране Тужиоца Међународног кривичног суда за бившу Југославију.

У кривичном поступку који се након уступања предмета води у Републици Србији примењиваће се домаће право.

Докази прикупљени или изведени од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију могу се, након уступања, користити као докази у кривичном поступку пред домаћим судом, под условом да су прикупљени или изведени на начин предвиђен Статутом и Правилима о поступку и доказима Међународног кривичног суда за бившу Југославију. Постојање или непостојање чињеница које се доказују тим доказима суд цени у складу са одредбама Законика о кривичном поступку.

Мере заштите сведока или оштећеног и степен поверљивости доказа одређени од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију остају на снази. О измени

или укидању мера заштите или поверљивости доказа може одлучити домаћи суд, само након прибављене сагласности Међународног кривичног суда за бившу Југославију.

Лице које има пребивалиште или боравиште у иностранству не може бити лишено слободе, притворено или кривично гоњено за раније учињено кривично дело док се налази на територији Републике Србије ради давања исказа у својству оштећеног, сведока или вештака у предметима кривичних дела из члана 2. овог закона. У позиву ће се посебно назначити да оштећени, сведок или вештак има наведена права.

Представници Међународног кривичног суда за бившу Југославију имају право да присуствују свим фазама кривичног поступка пред домаћим судом и да буду обавештени о његовом току.

Члан 14б

Време које је лице провело у притвору у поступку пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију не урачунава се у трајање притвора који је у поступку пред домаћим судом одређен у складу са одредбама Законика о кривичном поступку.

Време које је лице провело у притвору у поступку пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију урачунава се у казну изречену од стране домаћег суда.

Члан 14в

Ако окривљени, односно осумњичени, сам не узме браниоца, председник суда ће му поставити браниоца по службеној дужности из реда адвоката који има најмање 10 година професионалног искуства из области кривичног права и поседује потребна знања и искуство из области међународног хуманитарног права и људских права.

Адвокатска комора доставља списак адвоката за које сматра да испуњавају услове из става 1. овог члана.

Члан 15

На образложени предлог заинтересованог лица, суд може одлучити о заштити личних података сведока или оштећеног.

Члан 16

О току главног претреса води се аудио запис, а према могућности и видео запис, који садржи целокупан ток претреса, као и записник у писаној форми у који се уносе подаци о почетку и закључењу претреса, присутним учесницима и изведеним доказима, као и решења председника већа о управљању поступком.

Аудио запис из става 1. овог члана транскрипује се у року од 72 часа и представља саставни део записника вођеног у писаној форми. Видео запис представља саставни део кривичног списка.

Аудио запис и транскрипт чувају се као записник сачињен у писаној форми.

Препис записника се може издати и само у електронском облику.

Члан 16а

Снимање главног претреса у циљу јавног приказивања може одобрити председник суда по прибављеном мишљењу странака.

Снимање из става 1. овог члана могу обављати средства јавног информисања.

Ако је одобрено снимање главног претреса, веће може, из оправданих разлога, одлучити да се поједини делови главног претреса не снимају.

ИВ ПЛАТЕ И ДРУГА ПРАВА ПО ОСНОВУ РАДА

Члан 17

Лица која обављају послове и задатке у државним органима и посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за ратне злочине, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду.

Плате лица из става 1. овог члана уређује Влада.

Члан 18

Судије распоређене у Одељење Вишег суда и Одељење Апелационог суда, Тужилац за ратне злочине и његови заменици, имају право на стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, и то тако што се 12 месеци проведених на раду у одељењима за ратне злочине, односно Тужилаштву за ратне злочине рачуна као 16 месеци стажа осигурања.

В СРЕДСТВА ЗА РАД

Члан 19

Министарство надлежно за правосуђе обезбеђује одговарајуће просторије и све друге техничке услове потребне за ефикасан и безбедан рад Тужилаштва за ратне злочине, Одељења Вишег суда, Одељења Апелационог суда, Службе за помоћ и подршку и Посебне притворске јединице.

Члан 20

Средства за рад Тужилаштва за ратне злочине, Одељења Вишег суда, Одељења Апелационог суда, Службе за помоћ и подршку, Службе и Посебне притворске јединице обезбеђују се у буџету Републике Србије.

ВИ ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 21

Кривични поступци за кривична дела из члана 2. овог закона у којима је оптужница ступила на правну снагу до дана ступања на снагу овог закона окончаће се пред судовима који су били стварно и месно надлежни пре ступања на снагу овог закона.

Члан 22

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Самостални члан Закона о изменама Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине

("Сл. гласник РС", бр. 61/2005)

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Самостални члан Закона о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине

("Сл. гласник РС", бр. 101/2007)

Члан 3

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Самостални члан Закона о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине

("Сл. гласник РС", бр. 104/2009)

Члан 21

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", изузев одредаба чл. 2. и 3, чл. 5. до 8. и чл. 17. до 20. овог закона које ступају на снагу 1. јануара 2010. године.